

HORSKE SVEČANOSTI

Već deset godina Novica peva u crkvenom horu, sad mu je dvadeset i sedma. On je, u stvari, solista, specijalnost su mu pesme ruskih kompozitora, ali mu gode i naše. Kad peva, dečačko lice se unosi u melodiju i tekst, oči se na podignutoj glavi zatvaraju kao latice cveta „dan i noć“. Ruke se šire, savijaju u laktovima, a šake dodiruju u jedva vidljivom trepetu i prave leptirovo krilo.

Mršuljav, sa tek pupalom jarčevom bradicom, pa s naočarima na prčastom i pirgavom nosu, on liči na nekog boljševičkog mladca ili partizanskog kurira koji voli da čita stare novine. Smestiš li ga u ovo vreme, on je mamin sin koji ne može bez pudinga u jutarnjem krevetu, postadolescent koji maramicu iz unutrašnjeg džepa jakne, ma gde se zadesio, vadi na svaku promenu daška vetra, čak i u centru grada dok prolazi kroz bučne izduvne gasove saobraćaja. Eh, ti automobili, svako može da ih nabavi, to ti je danas kao kupiti mobilni telefon. O tom ne razmišlja Novica dok papirnom maramicom pokriva pačji nos.

U horu ima desetak devojaka, toliko i mladića. Dirigent je žena muškog ponašanja. Ima oči čiju boju ne možeš da odrediš. Nekad je to omaglica na plavkastoj tek ubranoj šljivi, katkad žubor poljskog cveća na lahoru, a često u zenicama, da se začudiš, vidiš cakleći, tek opali kesten. Čudo od očiju i žene: Mileva iz najviše zgrade u najnovijem delu grada, kćerka tate sportiste koji se bavio muzikom.

Otac je svojim sportskim autoritetom lomio njenu pubertetsku narav u dane kada je naprasno počela da menja momke. U četrnaestoj je imala prvog, u petnaestoj drugog, pa u šesnaestoj trećeg i tako sve do dvedeset i pete kada su se razmaci između novih momaka smanjivali i pri kraju sveli na mesec dana, pa i na nedelju-dve, a neki kažu da je imala nekoliko tipova u isto vreme. Otac je sve činio da je spase iz kandži razvratnog ponašanja, otišao u crkvu, zamolio da je uzmu u hor i – ona se tu snašla, napredovala brzinom svetlosti. Za godinu i po postala je dirigent. Posrećilo joj se, stari dirigent, Velja iz Drobelja, polusvestenik, građanin koji je iz srca činio usluge crkvi, naprasno je otišao u drugi grad, odselio kod kćerke koja se udala za pijanicu. Smatrao je da će na taj način spasiti brak svoje jedinice koja se zatelebala u klošara.

Mileva je u horu odmah obratila pažnju na muškarce, ali sa izvesnom zadržkom, jer crkva je crkva, a hor mora na tom planu biti čist – nikakvih vidljivih švalerskih muvanja. Novicu je primetila kao nekog ko je podseća na njenog prvog momka. Šta podseća?! On je ličio sto posto na njega. Da zineš od čuđenja!

Novica zamalo da završi u duševnoj bolnici, jer je jedna rođaka htela da ga, po njegovom mišljenju, otruje pošto nije mogao da joj uzvрати incestoidnu ljubav. Ništa njeno nije hteo da jede kad bi donela poklone. Čak ni voće i povrće bez obzira koliko ga majka prala i gulila. U glavi je imao gadne turbulencije, sve mu bilo opasno i tuđe, čak – majčin prag. Paranoično je izlazio iz kuće u trenutku kad bi majka počela da ljušti krompire koje je donela rođaka iz susedne zgrade. Rođaka je imala njegove godine, farbala kosu u sedu, nosi-

la haljine sa krupnim ružama, a zimi se uvezivala u dva šala. Govorila je da je ne interesuju deca.

Kad bi hor putovao u inostranstvo, Mileva je naređivala članovima da sa izvrnutim kapama stanu ispred katedrale u rukama i – prose. To je zbunjivalo decu iz bolje stojećih porodica. I drugima to nije bilo svejedno. Ta zarada često je bila veća od novca za ulaznice. A nastupi su inače bili više nego besplatni. Tek simbolično neka crkavica. Ali, bilo je publike koja bi na ulazu obavezno dala novčanicu u metalu, ili papirnu, kako ko, retko bi neko ušao, a da ne dá svoj prilog. Na Zapadu je tako, ne možeš kao pisac pokloniti knjigu posle promocije, jer će taj kome nudiš, mašiti se za džep i platiti knjigu, a ti se protivi koliko god hoćeš.

Novica se zaljubio u dirigentkinju, onako iznenada. Bolje reći, Mileva je njega ćapila, on uzvratio. Odlučna, i nešto starija, mogla je da ga preobrati u šta je htela. Njemu je to odgovaralo, želeo je biti dečak koji sluša. Mileva je birala trenutke kad niko ne primećuje. Pozvala bi ga u dubinu hodnika, u zasenčeno ćoš, zgrabila za glavu, privukla i poljubila direktno u usta. On bi, s početka skamenjen, budio se iz takvog kontakta svakim njenim novim pokretom na zarobljenim vilicama. U jednom trenutku bi se potpuno uključio u igru i uzvraćao čudnim dahtanjem; kao da se borio za vazduh, tako je pokazivao svoje oduševljenje onim što mu Mileva priređuje. To sve obično ne bi trajalo duže od pet-šest minuta, brzo bi se vraćali u salu gde hor uvežbava pevanje. Znali su, čak, pred sam početak koncerta šmugnuti na tren u toalet ili u kakvo ćoš da se izdamaraju.

A tek izvan hora kakva je Milevina požuda bila za Novicom! Nije mu dala ni stanka, ni pristanka, morala je znati gde diše i obitava, u svakoj minuti, kontrolisala je svaki pokret, ne zato što je sumnjala u njegovu vernost, već što nije mogla da se odveže od njegove aure koju je osećala i na rastojanju od nekoliko stotina metara. On je živio s majkom tako kako je živio, stalno pod pritiskom rođake koja ga je gutala očima i nutkala se, podižući haljinu da mu majka ne vidi ili namigujući sa kauča gde tobož hekla stolnjak za prodaju na obližnjoj pijaci. Novičin otac je stradao u vozu, neko ga je izbacio na pruzi Istanbul – Minhen; čovek se bavio kockanjem, špartao s kartama i šibicama kroz vagone, naročito noću, uzmicao kondukterima i kontrolama svake vrste, ni policija mu nije mogla stati u kraj.

Novica likom – isti majka. Ali, rekosmo, liči i na Milevinog momka. Reč po reč, tuc-muc, ovamo-onamo, ispostavilo se da je taj prvi Milevin mladić, u stvari, Novičin ujak, brat njegove majke. Da čovek ne poveruje. E, ljudi, šta život može sve da priredi. Ujak mu je u Kanadi, pobegao od regrutacije i balkanskih ratova, tamo prodavao pekmez od šipurka kao lek za malaksale od života, a onda upoznao jednu zgodnu Sirijku natrcene guze i – oženio. Imaju dvoje dece, jedno belo, drugo kestenjasto. Ali o tome ništa ne znaju ni Novica ni njegova majka. Oni misle, ako se uopšte više i sete, da je on večiti neženja.

Mileva se, zapravo, nikad nije razišla sa prvim momkom, iako i ona o njemu tamo ništa ne zna. Odnela ga viza u Kanadu, ali joj u srcu nikad nije presušio. Dolazili su novi momci, a u glavi uvek onaj prvi, i u snu, i na javi, on i on, samo on. Zamišljala je njihove susrete i provode ovde, u gradu na Dunavu, prisećala se raja iz dana kada nije trebalo mnogo znati o životu. A drugih momaka koliko hoćeš; klin se klinom izbija. Da li je uvek tako?

Milevin otac je iskoristio odlazak njenog momka i povukao potez da sačuva kćer. Da je znao da će sve biti uzalud, možda bi je prebio na mrtvo ime, ili oterao iz kuće, ovako, on

misli da je sve u redu. Mileva se ne ljuti, ne pokazuje znake nezadovoljstva, u kući – dobri-
ca kao beba, samo što ne traži griz iz flašice, sve liči na bajku porodičnog doma sa tatom
od autoriteta.

Mileva i Novica se viđaju na trećem mestu, kod njene prijateljice što ima oženjenog
ljubavnika iz drugog grada. Taj često tobož ide na službena putovanja, žena mu i ne zna
gde, a on – kod svoje pajtašice u hotel podno brda što se naslanja na grad u kojem se sve
ovo vrti i događa. Milevina drugarica više živi u tom hotelu nego kod kuće. A i kad joj lju-
bavnik ode, ona stan ustupa Milevi na sate i sate, kad god ova poželi. To ti je ženska kole-
gijalnost i samilost, i želja da neko bude srećan, pa ma i na parče, a osim toga, da i sama
ne urekne svoju ljubavnu vezu: pomози drugom da bi tebi bilo dobro.

Mileva bi požderala Novicu, toliko joj je sladak. A on, gotovo nevin, ništa ne zna o že-
nama: one stvari radi kao da mu iz fišeka nekontrolisano curi sladoled, pa nikako da ga
obriše sa prstiju u julske dane kad na trgu deca u smehu oblizuju smrzlinu od vanilije, čo-
kolade ili ne znam kakvog voća. Ne zna šta da radi sa Milevinim sisama, da li da ih steže ili
čupka bradavice nabrekle kao kupine na živici bakine bašte, da li da joj obline miluje ili
drobi dlanovima, sav se umusavi, ne sme ni pogled uperiti između svojih nogu: šta mu to
raste bez njegove volje? A tek nju – nikako, ni pogledati, a kamoli dirnuti. Bi on, ali ga nešto
spetljava, oduzima snagu i sabija u grč.

Mileva bi ga ćapavala u po bela dana, odvodila liftom na osmi sprat, tu odmah s vrata
mandrljala i perušala, rušila i padali bi ispred kreveta, nije mogla dočekati još korak-dva
do ležaja, uvijala se kao mačka-zmija drobeći mu koske na podu. Novica bi se koprcao,
zazivao da stane, ali se, u naletu tornada ljubljenja koje je više ličilo na zabanje, predavao
i, smleven, puštao da ga tako slomljenog kusa na mestu gde mu je jak matrak, poput ču-
kundedinog iz porodične priče, kô svećnjak od zlata kovanog pre dva veka.

Ne ume niti može da se izvuče iz njenog buka strasti; potopila ga kao vodopad, oblila
duginim milinama užitka, kalajisala mu kožu i ten slavujnim glasnicama od kojih žmarci
kipe okeanom tela i gamižu ka svršecima svih udova. Razmetala bi ga na sastavne delove,
a onda u smiraj drhtavice skupljala laganim dodirima preko vena i žilica po celom biću.
On je, svezan i blažen, osećao da na ovom svetu ima čudeso koje dosad nije video.

Tražila je posle svega da je masira položenu na trbuh, na podu, potom da je gazi po
leđima, da trči preko kičme na mestu; ništa joj nije smetalo, ništa bolelo, samo je otpuhi-
vala u sreći i zadovoljstvu. Takva beše Mileva koju, ne svojom voljom, ostavi prvi momak.

Hor je trebalo da otputuje u Kanadu, da gostuje na „Danima svetske kulture“, u stvari,
da se takmiči sa drugima. Pripreme su bile vesele i pune iščekivanja da će se nešto nesva-
kidašnje dogoditi. Let avionom ne bi bio za pamćenje da ne beše Milevinog i Novičinog
odlaska u toalet na visini od deset kilometara. Spapunjala ga je nad WC-šoljom, ljubeći isi-
sala ono malo vazduha iz usne duplje; on se zaneo – skoro da svisne. Dodala mu je vazduha
na usta kao kašikom, podigla u vis i pritisla svom težinom u uskom prostoru, uz prozorče
kroz koje se rascvetavala modrina neba u visinama bez ijednog oblaka. Predao joj se na
poznat način, nemoćan i zdrobljen; rasula ga i sastavila: zbiralo se zrno po zrno čulnosti
kojoj nema zapreke ni na nebu ni na zemlji. O, da li za Milevu postoji prostor na ovome
svetu gde neće nasnuti na momčića sa prčastim nosom?

Kad su se vraćali iz toaleta da sednu na mesto sa razvezanim kaiševima, avion je najednom počeo da propada. Novica je skliznuo u krilo postarijoj dami sa češljevima u punđi, a Mileva gospodinu koji je bleđ buljio u stotinu puta pročitani naslov dnevnog lista; jedan od onih ljudi što sve vreme leta avionom drže jednu te istu stranu novina otvorenu pred uplašenim licem sa poplavelim usnama. Avion je treskao, čuli su se uzvici mnogih u strahu koji je bio jači od svakog racionalnog zaključka. Oboje su ostali u tom položaju u kojem su se našli, jer se avion iskrivljivao na jednu stranu, a treskanje nikako da prestane. Panika je bila razvezala skoro sve svoje čvorove. Sve dok tresidba aviona nije prošla, nisu se mogli iskobeljati iz slučajnih zagrljaja, držali su se zakačenim kažiprstima na rastojanju većem od metar. Nebo je prihvatilo avion kao svoje dete i ninalo ga u sve prijatnijem letu. To se osećalo po smirenom tonu među putnicima.

Pred ponoć, na aerodromu ih je dočekaio domaćin, sveštenik riđe brade, nasmejan i glagoljiv. Dok su se vozili autom ka hotelu, čuli su da će nastupiti već sutra i da festival traje deset dana: tad će biti proglašeni pobednici. Neće biti lako, jer nastupaju poznati ruski, francuski, gruzijski, jermenski, američki, sirijski, nemački, norveški i moldavski horovi. Da li će srpski ostati sve vreme, svih deset dana? Ne, hor će se nakon tri dana vratiti, a do kraja festivala će ostati samo dirigent. Svi horovi mogu ostati samo tri dana, a pristižu dan pre nastupa. Uh, zar da se razdvoje Novica i Mileva? Smisliće ona nešto, ostaće on, razboleće se naprasno pa neće smeti da putuje nakon tri dana dok se ne zaleći za najmanje sedam, a onda će ostati do kraja. Tako će prevariti domaćina.

I hor je nastupio: celovečernji program, prepuna sala, srpska dijaspora došla da čuje duhovne pesme svoga roda, dosta im je estradnih zvezda i mutavaca koji uzimaju pare i šundom truju decu koja ionako ne znaju maternji jezik ili, ako govore, to je sve drugo, ali ne srpski, neka talašika od stotinjak reči, ni toliko. Neki ne znaju ni reč. Legura svega i svačega: pobrkali, izmešali, akcenete ispreturali, engleskim rečima naselili vokabular, gdegde i francuskim brbolje; to oni iz Kvebeka što dolaze u Toronto kad neko iz zavičaja značajan pristigne pa se odmah vraća. Hor dočekan ovacijama, publika na nogama; nisu sve naši, ima dosta Kanađana poreklom odasvud, tu su i zemljaci iz bivših jugoslovenskih republika, i oni bi da čuju reči koje razumeju, jer, to i čavke znaju, sve je to jedan jezik, taj bosanski, hrvatski ili srpski, a sad i crnogorski. Ma i slovenački i makedonski dođu mu kao braća, sve se sliva u panslovenske korene, sve žubori jednim tokom. Ovacije, velim, pa izlazak hora na bis, jednom, dvaput, triput, čak. Orilo se od podrške i naše i strane publike. Zbilja, koncert za pamćenje!

Sutradan je nastupao sirijski hor. Možda poneko i ne zna, Sirija je više pravoslavna nego islamska zemlja, tamo se i te kako neguje hrišćanska duhovna pesma. Taj hor je, u stvari, bio sačinjen pola od Sirijaca, a pola od Kanađana sirijskog porekla. Kad su i kako uvežbali pesme, čudi se Mileva, nisu valjda preko Interneta? Na sceni se prvo pojavljuje lepa mlađa žena, dirigentica, osmehnuta, sjajnih očiju, pokreta galantnih i hitronogih. Za njom hor od četrdeset članova, fifti-fifti muškarci i žene. Nameštaju se, koncentrišu, tajac u sali, sve se naperilo da čuje. Hor izvodi nekoliko pesama, bravurozno, a onda nastavlja istim tempom, sve bolje od boljeg, na kraju – prolom pljeska, ništa manje nego sinoć. Pa pevanje na bis, onda još jedan i – treći bis, isto kao i naš hor, tako su primljeni, ne znaš ko je bolji. Neviđena lepota doživljaja!

Mileva ustaje oduševljena, ali sa dozom straha da će upravo ovaj hor da pobedi, no, bez obzira, odlazi iza pozornice i traži dirigenticu da joj čestita. Nešto je vuče da to učini, zbog muzičke umetnosti, i pošteno je. S njom ide i Novica, ulaze u garderobu; liči da je preslobodno, ali poneseni viđenim, kao deca uvereni da je to u redu, primećuju dirigenticu u talasima sreće. Prilaze osmehutoj Sirijki duge tamne kose, još se nije presvukla, nije ni pokušala – ka njoj hrle i drugi. Mileva uspeva da na engleskom jeziku pozdravi Sirijku i čestita, a ova uzvraćajući, primećuje iza njenih leđa Novicu i, gle čuda, odjednom na razumljivom srpskom reče: Vi ličite na mog muža!

Mileva se iznenadi i zbuni, Novica takođe, zaustavi reč kojom je hteo da čestita odmah posle Mileve. U tom deliću sekunde pojavi se čovek desetak godina stariji od Novice, u kao sneg beloj košulji sa tamnocrvenom mašnom. Mileva onemela, ne može da veruje: pa to je njen prvi momak, muž ove Sirijke! Ukočena posmatra svog prvog momka čije ime ne može da izgovori. Čak ni godine razlike, decenija, ne prave nijansu razlike između Novice i ujaka. Gledaju se i ne veruju: susret posle toliko godina neviđanja, nije bilo ni dopisivanja, ni telefonskih razgovora, tek iz treće ruke ponešto beznačajno bi čuli i zaboravili. Ni Mileva, rekosmo, nije imala nikakav kontakt s njim, on je bio rešio da u Kanadi bolno zaboravi sve. Kao hipnotisani, dva muškarca se zagriše i ostaše u stisku. Mileva odluči da im prileti. Dve muške sile istog intenziteta nadražiše joj grudi: Kanađanin levu, a Novica desnu dojku. Ne znajući šta se dešava, Sirijka pomisli da je sve to neka greška, pa kad uvide da se neprestano grle, sad i dvoje plaču, ču se i ridanje, ona shvati da treba da se povuče i – nestade.

Čim preta klupko osećanja kakva se jednom javljaju u deset godina, Mileva i Kanađanin, kao po naredbi, razmeniše brojeve mobilnih telefona; Novica „osta kratkih rukava“, i ne dobi od ujaka telefon. Pomisli – pa ima ga Mileva, to je kao da ima i on. Ali, život svašta izrežira. Mileva je već u ponoć poslala Kanađaninu poruku da želi da ga vidi sutra pre ručka u hotelu; biće sama za stolom iza glavnog stuba, tu je mesto za dvoje. Tako je i bilo.

Ona – bez Novice, nekako ga je na brzinu obradila da nastavi da spavucka – ona će brzo iz kupovine. Za istim stolom u Kanadi Novičin ujak i Mileva! Par koji se voleo do neba. Ni manje ni više, prva ljubav, tu na dohvatu ruke posle toliko vremena. Za stolom, ćaskaju, pa i setno se pogledaju, usne im se s krajeva zašilje u šuširic erotizovanog smejuljka. Malo ko bi očekivao da će on prihvatiti Milevin predlog da sednu u hotelu. Ali, eto, nije ga napustila želja za njom. Rekao joj je da ima decu, da mu je ono žena i da dobro žive.

Šta bi ti učinio ako bih ja ostala u Kanadi, upitala ga je odmah posle prvog gutljaja pića koje je bio mešavina viskija i jakog crnog vina nalik karlovačkom bermetu. Ne znam, nisam razmišljao, reče on iznenađen, taknut takvom mogućnošću. Pa ti najbolje znaš, ako imaš razlog, dodao je zadržavajući rub čaše sa čudnim pićem uz gornju usnu koja je podrhtavala kao ruka sumnjivog putnika dok cariniku dodaje zastareli pasoš. Na njemu se videlo da još nije umrla prva iskra ljubavi, da je iz drugih razloga morao da klisne iz zemlje, da nikad nije apsolvirao Milevu. Zazvonio mu je mobilni telefon, bila je to Sirijka; bez mnogo komentara, morao je da ode. Mileva je ostala sama za stolom još desetak minuta, sve dok nije iskapila duboke čaše pića, i njegovu i svoju.

Sutradan je nastupao ruski hor. I on je bio odličan, činilo se najbolji. Tako to biva na horskim svečanostima gde nastupaju horovi sa tradicijom koje vode dobri dirigenti. Kod Rusa dirigent – muškarac duge sede kose, s naočarima na kukastom nosu, čas namrgo-

đen, čas veseo; mešavina krajnosti iz koje ispiljuje ličnost bez kompromisa. Po završetku, skandiranje ruskih imena, oduševljenje, eto, iz večeri u večje, milina nad milinama; a publika mahom sa korenom iz vremena Lenjinovog dolaska na vlast kad se bežalo glavom bez obzira. O bisevima da i ne govorim.

Na koktelu su se našli svi, i Kanađanin i njegova žena, i Novica i Mileva. Sutra srpski hor putuje na Balkan, ostaje samo Mileva. Novica bi najrađe ostao, tako mu je i obećala, ali sad od toga nema ništa. Mora da ostane sama, zbrzala je Novicu, on prihvatio da se vrati u Srbiju. Zato je jutros bila s domaćinom i rekla mu da ipak ostaje sama, a da se Novica vraća, da je ozdravio: neki virus kratkog daha, nema više temperaturu, ne oseća bol u telu, bolest je prošla. A Novici je rekla da domaćin, nažalost, nema načina da plati još sedam dana boravka bilo kome pa ni njemu, jer sve je do u sitnice još ranije isplanirano.

Sirijka se na koktelu osmehivala Milevi i Novici, bila čudesno ljubazna, slatkorečiva, ubacivala u razgovor srpske reči skoro kao svoje, više nego što bi iko tražio, ni slutila nije da se nešto kuva iza njenih leđa. No, i ona se približavala Novici više nego što bi bilo dopušteno, valjda u inerciji da je on njen muž: ima isti taj već čuveni nos, pargav i švrčin, osmeh – kao da si preslikao zube sa jednim malo neherenim zdesna.

Mileva je već zorom otpratila Novicu sa ostalima na aerodrom. Svi su mislili da je dobro da Mileva ostane, da će to biti nijansa nevidljivog pritiska na žiri da hor dobije neku od nagrada, ne mora biti prva, to nije ni bitno, ali i zahvalnica za učestvovanje na festivalu je važna, ne dolazi se svaki dan u Kanadu. Bilo bi zaista glupo i neprofesionalno da ne bude nikoga da u ime hora primi priznanje pa ma kakvo ono bilo, čak i ako ga ne bude. Ne mora ni biti. A hor je, čulo se i videlo, bio veličanstven. Uostalom, kao i ova dva posle.

Uveče je nastupao nemački hor, sutradan francuski, pa narednih dana moldavski, američki – i tako predviđenim redom, svi do kraja. O, kako se visoko vinula horska umetnost u svetu! Sve su koncerte iz večeri u večje u drugom redu pratili Mileva, njen bivši momak i njegova supruga. Mileva je onako uzgred upitala, u pauzi nastupa nemačkog hora, gde su im deca, zašto ih nema, volela bi da ih vidi. Deca su pre sedam dana otišla u Srbiju kod dede i babe, ostaće još nedelju dana, možda i duže, rekla joj je dovoljno razumljivo Sirijka puna nekakvog egzotičnog mirisa što je naseljavao taj deo sale. Kanađanin je dodao da će mu žena ići po decu ovih dana i odmah ih iz Srbije odvesti u Siriju kod njenih roditelja. On će zbog posla ostati u Torontu. Oh, kakva prilika za Milevu. Živele horske svečanosti!

I festival se primakao samom kraju. Svečano proglašenje pobednika! Završna svečanost puna mističnog sjaja – kad među ljude bane nekakva svetlost iz njih samih pa događaj postaje kao san. Mileva već sedi, pored nje dva prazna mesta. Veliko prisustvo publike i medija pojačava svetlost u Milevi. Mnogi stoje, sveta više nego na koncertima ponaosob. Neki bi da sednu pored Mileve, ali ona s naglim borama na čelu objašnjava da svakog trena treba da pristignu njeni prijatelji. Spiker i spikerka smenjuju se u rečenicama punim bistrih pogleda i belih zuba.

Treće mesto – sirijski hor! Aplauzi, aplauzi... Mileva uznemirena, nema Sirijke da izađe na pozornicu. Gde joj je muž, njen bivši momak? Zašto nisu došli? Čestitke na sav glas, spikeri pozivaju, poneki zvučduk. Nema ih i nema. Drugo mesto – francuski hor! Opet burni aplauzi, izlazi dirigent, nasmejan i rumen u licu, malo više zvižduka, ali ne zadugo, aplauzi nanovo. Francuz prima priznanje iz ruku domaćina, ljubi se i cakli od zadovoljstva.

A onda, spikeri u glas, prvo mesto – Srbija! Neverovatno – grom iz vedra neba, zvižduci podrške, ovacije, aplauzi bez kraja, čuje se „bravo“ iz stotine grla, atmosfera vrhunskog uspeha. Mileva ošamućena i srećna, kao da je nosi kakva božanska plima, izlazi na pozornicu na jedrima nestvarnog čuda. Prima zlatni pehar i podiže uvis – kao da pehar podiže nju, bridi od zanosa, leti.

Na sceni dva kompozitora, Francuz i Srpkinja. Spikeri ponovo pozivaju predstavnika sirijskog hora da primi pehar, da nije slučajno pristigao, pripitkuju i ubacuju kratke doskovičice. I taman kad je voditelj rekao da nikog iz Sirije nema, iz dubine sale, sve trčeći, pojavi se dama u džins-mantilu, osmehnuta, kao da je sa drugog sveta. Uzbudena, ustrčava malim stepeništem na pozornicu, izvinjava se, uzima bronzani pehar, steže ga na grudi. Publika aplaudira, Sirijka se ljubi tri puta sa domaćinom koji joj glasno da svi čuju govori komplimente. Ona pogleda publiku, nakloni se i ostade sa prigrljenim peharom na sceni, zbunjena. Onda se trže, primeti Francuza, gospodina sa puno šarma, ošišanog do glave, očuvanog vrata, u odelu zagasite crne boje, sa crvenim cvetom na reveru. Priskoči mu i čestita, ljube se i oni, gledaju u oči neobično dugo. Kao da nešto sudbinsko, pri tom, radi na tome da se ona i Mileva ne pozdrave. Ali, prilazi joj Mileva i odvaja od Francuza. Sirijka prihvata rukovanje, ljube se kao sestre i grle, pehari zazvoniše u blagom sudaru.

Na sceni sve troje nagrađenih, voditelji i domaćini, i dalje blešte fotoaparati i promiču kamere. Ne stiže Mileva da upita Sirijku gde joj je muž, a tako bi rado. I u ovom času on joj ne izlazi iz glave. Milevi prilazi najveći broj novinara, na kraju samo ona ostaje s njima. Dok daje intervju, ne primećuje da su Sirijka i Francuz nestali. Publika se već razišla, ostalo tek nekoliko znatiželjnika da uzmu potpis ili razmene koju reč i tako utole nostalgiju. Ugasila se svetla pozornice.

Domaćini su na tren otišli na drugu stranu. Valjda će se neko vratiti? Mileva je posve sama, čeka da je vode na svečanu večeru. Nigde nikog. Mileva silazi i uzima torbicu sa sitnim stvarima, omalenu crnu kožnu torbu koja joj je ostala na stolici u drugom redu. Iz dna polutame užurbano joj prilazi Sirijka i bez reči daje belu kovertu. I taman Mileva da je upita gde joj je muž, Sirijka reče da kasni na avion i nestade sa jedva čujnim srpskim „zbogom“. Otvorivši slepljenu kovertu, Mileva ugleda poznat joj ćirilični krasnopis: „Otišao sam u Srbiju po decu, ipak – ja, ne moja žena. Ona danas leti u Siriju, ostaće sedam dana, tamo ću i ja s decom, ali samo na dan. Ostani u Torontu, brzo ću doći.“